

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. szeptember 2.

1. Politikai földrengés Szászországban és Thüringiában, történelmi győzelmet aratott az AfD

Elmúlt vasárnap két kelet-német tartományban, Szászországban és Thüringiában tartottak parlamenti választásokat, amelyek egyfajta szeizmográfként működnek a német belpolitikában. Ezeknek az eredményei az előrejelzések szerint alakultak és egy erőteljes átrendeződést eredményeztek a politikai palettán. Az előzetesen sorsdöntőnek titulált és a médiában elképesztő intenzitással kísért – a keleten veszélyes jobbra tolódásra figyelmeztető és az Alternatíva Németországért (AfD) pártot lejáratni próbáló műsorok és híradások egymást érték minden platformon az elmúlt hetekben – voksolás valóban egyfajta politikai földrengést hozott a német belpolitikában. Ugyanis a leginkább protestszavazatokat begyűjtő jobb- és baloldali szélsőségek olyan mértékben meg tudtak erősödni, hogy királycsinálónak lépnek elő. Még ennek a bekövetkezését azonban meg kell előznie az eredmények és a „Brandmauer” intézményének (politikai tűzfal – az AfD politikai közéletben való marginalizálódásra tett pártközi kísérlet) függvényében jelenleg mission impossible-nek tűnő feladat – a kormányalakítás a két tartományban.

Az eredmények

Rekordmagas 73,6 és 74,4%-os részvételi arány mellett Thüringiában és Szászországban mindkét választás egyértelmű győztese a bevándorláskritikus AfD lett, amely egyébként mindkét tartományban alkotmányvédelmi megfigyelés alatt áll, mivel a párt a tartományi alkotmányvédelmi hivatalok által bizonyítottan szélsőséges szervezetként van számontartva. A 2019-es választás eredményeihez viszonyítva az AfD Szászországban 3,1%-ot, Thüringiában pedig 9,4%-ot tudott javítani és 30,6%-ot, valamint 32,8%-ot ért el. Ezzel az AfD Thüringiában a legerősebb, Szászországban a második legerősebb politikai erővé vált, történelmi sikereket érve el. A Szászországban a miniszterelnököt adó CDU eddigi legrosszabb eredményét érte el, és bár abszolút értékben mindössze 0,2%-kal szerzett kevesebbet 2019-hez viszonyítva, azonban 31,9%-kal továbbra is a legerősebb erő maradt. Thüringiában viszont a párt az előzetes felmérésekhez és a legutóbbi választási eredményéhez képest is jobb eredményt ért el 23,6%-kal. A szövetségi kormánykoalíció pártjai ezzel szemben viszont óriási pofont könyvelhetnek el. Németország legidősebb pártja, a kancellárt is adó és mindkét tartományban kormányon lévő SPD Thüringiában 2019-hez képest 2,1%-kal kevesebb szavazatot kapott és 6,1%-on végzett, míg Szászországban 7,3%-kal minimálisan ért el rosszabb eredményt, mint öt évvel ezelőtt. A Kelet-Németországban egyébként is gyengélkedő, azonban mindkét tartományban szintén kormányon lévő Zöldek Thüringiában csúfos vereséget szenvedve kiestek a tartományi parlamentből, míg Szászországban több mint 3%-ot veszítve 5,1%-kal épphogy megugrották az öt százalékos bejutási küszöböt. A szövetségi szinten legkisebb koalíciós társ, a liberális FDP beleállt a földbe és elképesztően gyenge eredményekkel végzett, Thüringiában

kiesve a parlamentből. Tübingiában a Die Linke majdnem 18%-ot veszítve 13,1%-ot ért el, így biztossá vált, hogy az eddigi egyetlen Die Linke-s miniszterelnököt, Bodo Ramelowt leváltják. Szászországban a párt a helyi választási törvény sajátosságának köszönhetően annak ellenére alakíthat frakciót a parlamentben, hogy majdnem 6 százalékkal rosszabb eredményt ért el, mint öt évvel ezelőtt, és a Die Linke történetében először nem érte el kelet-német tartományban az öt százalékos bejutási küszöböt.

A szövetségi szinten mindössze nyolc hónappal, tartományi szinten pár hónappal ezelőtt alapított, retorikájában a bevándorlást korlátozni és a háborút diplomáciai úton megoldani kívánó, valamint mielőbbi békét sürgető Bündnis Sahra Wagenknecht (BSW) párt mindkét tartományban, bár az előzetes közvélemény-kutatásokhoz viszonyítva valamivel rosszabbul szerepelve, Szászországban 11,8%-kal, Tübingiában pedig 15,8%-kal egyértelműen a harmadik legerősebb párttá lépett elő a CDU és az AfD mögött.

Ezen felül Szászországban a hagyományosan bajor helyi pártnak számító, konzervatív politikát folytató Szabad Választóknak (Freie Wähler) sikerült egy választókerületet elhódítaniuk, és mivel a listás szavazatoknál a harmadik legerősebb eredményt érte el a párt, így egy mandátummal újoncként bejutottak a tartományi parlamentbe.

Választási elemzésünket [itt](#) találja.

2. Megállapodott a kormánykoalíció a fegyvertartási- és migrációs törvény módosításának részleteiről

A solingeni, kérelmeses terrortámadást követően a szövetségi kormány pártjai megegyeztek a fegyvertartásról, a migrációról és menekültekről szóló törvények eddigi szabályozásainak részleges módosításáról. Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter Marco Buschmann (FDP) szövetségi igazságügyi miniszterrel és Anja Hajduk (Zöldek) szövetségi gazdasági minisztériumi államtitkárral közösen ismertette a csomag részleteit. A sajtótájékoztató során Faeser „*messzemenő*” és „*kemény*” új intézkedésekről beszélt. Ennek részeként például nyilvános fesztiválokon, sporteseményeken, vásárokon és más nagyobb rendezvényeken teljes körű tilalmat vezetnek be a magánszemélyeknél található kések viselésére. Egyúttal a tartományokat is feljogosítják arra, hogy olyan „*bűnözéssel terhelt helyszíneken*”, mint például a vasútállomásokon, a fentiekhez hasonló késtilalmat vezessenek be. Az országos szintű, egységesített késtilalom a távolsági vasúti közlekedésre is vonatkozik majd.

A hárompárti kormánykoalíció az erőszakra kész iszlamizmus hívei ellen is megelőző intézkedéseket kíván tenni. A felderítés és a védekezés javítása érdekében a bűnüldöző szerveket szélesebb körű hatáskörökkel kívánják felruházni – például a pénzmozgások ellenőrzésére. A gyanúsítottak hatékonyabb azonosítása érdekében az arcfelismerésre épülő technológiák használatának engedélyezését is ki akarják terjeszteni. A szövetségi kormány emellett meg akarja szüntetni az egyes menedékkérők állami juttatásait. Faeser meglátása szerint ez azon migrációs háttérű személyek esetében lenne alkalmazható, akikért a dublini rendelet értelmében egy másik európai ország felelős, mely egyúttal vállalta visszafogadásukat. Az SPD-s politikus ugyanakkor azt is hangsúlyozta, hogy „*Németországban senki sem fog éhen halni vagy az utcán aludni*”. Az érintettek mindazonáltal ezután már nem kaphatnának szociális ellátást Németországban – ezt követően az első befogadó ország lenne a felelős ezért. Buschmann szerint a cél az, hogy nyomást gyakoroljanak az érintettekre, hogy forduljanak a hatóságokhoz, vagy önként hagyják el az országot. A jövőben a fiatalokra is vonatkozni

fog az úgynevezett „*kitoloncoláshoz fűződő különleges érdek*”. Az FDP politikusa szerint azoknak is el kellene veszíteniük a németországi védelemhez való jogukat, akik „*nyomós okok nélkül*” utaznak vissza hazájukba – például nyaralni.

Az elmúlt hetekben-hónapokban a koalíciós kormány belső döntéshozatalát több esetben is elhúzódo és elmérgesedő viták jellemezték. A kérdés komolysága mellett a szeptember elsején esedékes kelet-német tartományi parlamenti választások közelsége, valamint a kormánypártok méréseken való rossz szereplése is lépéskényszerbe hozta a Scholz-kormányt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Scholz tárgyalásokat jelentett be az ellenzékkel és a tartományokkal a migráció kezelésére

A solingeni késeles iszlamista terrortámadást követően Olaf Scholz (SPD) kancellár bejelentette, hogy tárgyalásokat kezdeményez a támadásból leszűrhető konzekvenciákról a tartományi kormányok képviselőivel, valamint a legnagyobb ellenzéki képviselőcsoporttal, az Unió-pártok Bundestag-frakciójával. Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter „*nagyon gyorsan meghívja a miniszterelnökök konferenciájának elnökét és társelnökét, a legnagyobb ellenzéki párt és az érintett szövetségi minisztériumok képviselőit bizalmas és célzott megbeszélésekre a kérdéstről*” – mondta Scholz, miután Berlinben találkozott Keir Starmer brit miniszterelnökkel. A tárgyalásoknak az elutasított menedékkérők származási országukba való kitoloncolására, az iszlamista terrorizmus elleni küzdelemre és a fegyvertartáshoz való jogra kell összpontosítaniuk. A megbeszélések során a tartományok és a CDU/CSU javaslatait is figyelembe kell venni – hangsúlyozta Scholz.

A kancellár a munkacsoport felállításával Friedrich Merz, CDU elnök javaslatára reagált, akivel múlt hét kedden beszélt a három halálos áldozatot és nyolc sebesültet követelő solingeni késeles terrortámadás következményeiről. A megbeszélés utána Merz sajtótájékoztatót hívott össze, amelyen több javaslatot is megfogalmazott és kijelentette, hogy a jelenlegi német migrációs politika, amelyben a CDU is hibákat ejtett, korrekcióra szorul. „*Elég volt!*” – hangsúlyozta a legnagyobb ellenzéki párt elnöke, aki a média munkatársai előtt amellett foglalt állást, hogy mindössze a kormány és az Unió-pártok egy-egy megbízottját nevezzék ki a törvénymódosítások terén való együttműködés előkészítésére. Scholz bejelentése nyomán azonban, a munkacsoport jelentősen nagyobb lesz és a minisztériumok bevonásával az SPD junior partnerei, a Zöldek és az FDP is jelen lesznek a megbeszéléseken.

Eközben az FDP nyitottnak mutatkozik a CDU/CSU migrációs politikára vonatkozó javaslataira, míg a Zöldek szkeptikusak. Christian Lindner, az FDP elnöke hangsúlyozta, hogy a kormány a migráció ellenőrzésén és következetességén dolgozik, és ennek érdekében további intézkedéseket fog elfogadni. Omid Nouripour, a Zöldek társelnöke viszont kételkedésének adott hangot a CDU ötleteinek a megvalósíthatóságában. A CDU/CSU nagyon sok javaslatot tett – mondta a politikus, hozzátéve, hogy neki azonban több kérdése lett, mint korábban volt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Elharapódzó késes támadások Észak-Rajna-Vesztfáliában

A Herbert Reul (CDU) tartományi belügyminiszter által ismertetett legfrissebb helyzetjelentés szerint Észak-Rajna-Vesztfáliában egyre gyakoribbak a nyilvános késes támadások. Számítások szerint 2023-ban már 3536 esetre került sor, amely mindegy 1057 esettel meghaladja az előző évi adatokat (plusz 42,6%-os növekedés). Mindez azt jelenti, hogy a COVID-19 járvány előtti időszakhoz hasonló arányt értek el a késsel elkövetett támadások a tartományban. A jelentés szerint a „tipikus” késes támadásra Észak-Rajna-Vesztfáliában este vagy éjszaka kerül sor, gyakran közterületen vagy buszokon és vonatokon. A tartományban 2023-ban 15 ember halt meg késes támadás következtében, míg 288 ember súlyosan, 1355 pedig könnyebben sérült meg. A helyzetjelentés értékelése szerint éjszakai szórakozóhelyek közelében a fiatalok különösen nagy veszélynek vannak kitéve. *„A fiatalok egyre gyakrabban nyúlnak látszólag jelentéktelen alkalmakkor késért, és sebesítenek meg embereket, néha halálosan”* – jelentette ki Reul. A jelentés elkészültének fontosságát a miniszter az erőszakos bűncselekmények újonnan elszabaduló magas arányával indokolta.

Az adatok szerint az elkövetők és az áldozatok túlnyomórészt fiatal férfiak – az elkövetők 93%-a és az áldozatok 82%-a közülük kerül ki. Egyúttal a rendőrség által azonosított gyanúsítottak csaknem fele 21 év alatti személy volt – 8%-uk gyermek (13 év alatt), 25%-uk pedig tinédzser (14-17 éves). A gyanúsítottak 45%-a külföldi, míg 55%-a német állampolgár volt. A „nem német” gyanúsítottak mintegy 23%-a szíriai állampolgár, ezt a csoportot követik a törökök (10%), az irakiak (7,7%) és a románok (6%). A miniszter meglátása szerint a kés-hordás elterjedése mögött az egyes baráti és bűnözői körökben elvárt *„férfias viselkedés”* részének tekinthető magatartás forma, bizonyos társadalmi csoportokban jellemző neveltetés, valamint a háborús és válságövezetekből érkező menekültek esetében olykor az önvédelem iránti vágy állhat. Reul ugyanakkor fontosnak tartja leszögezni, hogy mindezen magyarázatok nem igazolhatják az erőszakot.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Két százalékos alá csökkent az inflációs ráta augusztusban Németországban

A német inflációs ráta augusztusban meglepetésszerűen jelentősen csökkenni tudott, a fogyasztói árak mindössze 1,9%-kal emelkedtek a múlt hónapban. Ez mintegy három és fél éve a legalacsonyabb emelkedés, ez év júliusában az inflációs ráta még 2,3%, míg a júniusi 2,2% volt. A visszaesésen a közgazdászok is meglepődtek, átlagosan a szakértők 2,1%-os inflációra számítottak. A csökkenést mindenekelőtt az energiaárak egyértelmű éves szintű csökkenésére vezetik vissza. *„A benzin, a gázolaj és a fűtőolaj augusztusban olcsóbb volt, mint korábban”* – emelték ki a közgazdászok.

Az adatok szerint a németországi fogyasztók és vállalatok valószínűleg szintén profitáltak a pozitív árfolyamhatásból. Augusztusban az euró árfolyama 1,08 alatti szintről a csúcson 1,1201 dollárra emelkedett. Ez az euróövezetbeli fogyasztók és vállalatok számára nyomta le az árakat, például az üzemanyag és a fűtőolaj esetében, ugyanis az olajjal dollárban kereskednek. A müncheni székhelyű ifo gazdaságkutató intézet optimista, sőt, a következő hónapokban kissé alacsonyabb inflációs rátákra számít, várakozásaik szerint az inflációs ráta egyelőre valószínűleg a két százalékos határ alatt marad. Mindazonáltal a legtöbb szakértő még lát okot az aggodalomra és egy esetleg emelkedésre, rámutatva a továbbra is makacsul magas, 2,8%-os úgynevezett maginflációra (még augusztusban is).

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Újraindultak az Afganisztánba való kitoloncolások

A tálibok három évvel ezelőtti hatalomátvétele óta először fordult elő, hogy Németország ismét afgán állampolgárokat toloncolt ki származási országukba. Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter bejelentése szerint 28 büntetett személyről van szó. *„Ezen illetők mind afgán állampolgárok, akik mindannyian elítélt bűnözők, akik egyúttal nem rendelkeztek a Németországban való tartózkodás jogi feltételeivel, és akik ellen kitoloncolási végzést adtak ki.”* – jelentette ki Steffen Hebestreit, a szövetségi kormány szóvivője. A Lipcse/Halle repülőtérrel indított charterjáraton sajtóhírek szerint olyan veszélyes bűnözők is helyet kaptak, akik a biztonsági hatóságok szerint képesek lennének a legsúlyosabb politikai indíttatású bűncselekmények, köztük terrortámadások elkövetésére.

A Spiegel értesülései szerint minden kitoloncolt személy 1000 euró kézpénzt kapott a repülőre való felszállás előtt. Az első afganisztáni kitoloncolást a Kancellári Hivatal és a belügyi szervek már jó két hónapja készítették elő, és a deportáltak egy részét az éjszaka folyamán a börtönből vitték Lipcsébe. A kitoloncolásokat Baden-Württemberg, Bajorország, Berlin, Hessen, Mecklenburg-Elő-Pomeránia, Alsó-Szászország, Észak-Rajna-Vesztfália, Rajna-vidék-Pfalz, Szászország, Szász-Anhalt és Thüringia tartományokból hajtották végre. A május végi halálos mannheimi késes terrortámadás után Olaf Scholz (SPD) kancellár bejelentette, hogy ismét lehetővé teszik a súlyos bűnözők és terroristák Afganisztánba és Szíriába való kitoloncolását. Tovább gyorsíthatta ezen folyamat előkészületét az elmúlt időben, jellemzően külföldi személyek által elkövetett, késes támadások ijesztő mértékben való elszaporodása.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvényajánló

A Páneurópai Piknik kiemelkedő szerepe és rendkívüli szimbolikus ereje azokban a történelmi folyamatokban, amelyek a kommunizmus bukásához, illetve a hidegháború által szétszakított kontinensünk átalakulásához, illetve újraegyesítéséhez vezettek, megkérdőjelezhetetlenek. A Sopron környéki események és a 35 évvel ezelőtti, szeptember 11-i határnyitás a közelmúlttól napjainkig meghatározó hatást gyakoroltak Európa és a magyar-német kapcsolatok alakulására. Ennek a kulcsfontosságú eseménynek az emlékére Intézetünk a Német-Magyar Társasággal a Németországi Szövetségi Köztársaságban, valamint Magyarország Nagykövetségével Berlinben közösen **ünnepséget szervez Berlinben 2024. szeptember 4-én 18.00 órától Magyarország Nagykövetségén Berlinben.**

További információért és regisztrációért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

1989. szeptember 11-én az akkori magyar kormány megnyitotta a nyugati magyar határt az NDK állampolgárai előtt, akik közül három napon belül több ezren menekültek Ausztrián keresztül a Németországi Szövetségi Köztársaságba. A Sopron környéki események és a 35 évvel ezelőtti, szeptember 11-i határnyitás a közelmúlttól napjainkig meghatározó hatást gyakoroltak Európa és a magyar-német kapcsolatok alakulására. Ennek a kulcsfontosságú eseménynek az emlékére Intézetünk a Német-Magyar Társasággal a Németországi Szövetségi Köztársaságban közösen **ünnepséget rendez dr. Gulyás Gergely, Miniszterelnökséget vezető miniszter részvételével 2024. szeptember 11-én 18.00 órától az MCC Scrutonban.**

További információért és regisztrációért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

Intézetünk projektkoordinátora, Fonay Tamás elemzése a tübingiai és szászországi tartományi parlamenti választásokról a Mandineren olvasható.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a Kossuth Rádió Vasárnapi újság című műsorában beszélt a múlt hét vasárnapi két német tartományi parlamenti választásáról és annak a szövetségi politikára gyakorolt hatásairól.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Mediaklikk honlapjára](#).

Vasárnap két fontos kelet-német tartományban, Szászországban és Tübingiában lesznek tartományi parlamenti választások, majd néhány héttel később, szeptember 22-én Brandenburgban járulnak urnákhoz a választópolgárok. Az InfoRádióban Bauer Bence, Intézetünk igazgatója latolgatta az esélyeket.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Infostart honlapjára](#).

Intézetünk igazgatója, Bauer Bence Fekete Ritával beszélgetett a solingeni késeléses terrortámadásra adott német politikai megoldási javaslatokról.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió Youtube-csatornájára](#).

A solingeni késes támadás után a legnagyobb német ellenzéki párt a bevándorlási politika megváltoztatását követeli a Scholz-kabinettől. Többek között ezekről beszél Dobrowiecki Péter, Intézetünk kutatási vezetője a Hír TV-ben.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Hír TV honlapjára](#).

A kelet-német tartományi parlamenti választások kapcsán Bauer Bence, Intézetünk igazgatója beszélt a német belpolitikai helyzetről és arról, hogy leomolhat-e a „Brandmauer” intézménye a keleti választások nyomán.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió Youtube-csatornájára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu